

Samferdselsdepartementet,
Akersgata 59
0180 Oslo

22.02.2019

Vår ref.

Deres ref.

Statsbudsjettet 2020

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 88 000 medlemmer. Mange av medlemmene arbeider i samferdselssektoren og alle medlemmene er brukere av samferdselsinfrastrukturen.

Det satses stort på utbygging av samferdselssektoren gjennom Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029 og utbyggingsprosjektene er ambisiøse. Det er en utfordring å bygge nytt, samtidig som man tar godt nok vare på allerede eksisterende infrastruktur, og NITO mener rammene for drift og vedlikehold må bli langt bedre. I planleggingen av framtidens transportsystem må miljø- og teknologiperspektivet veie tungt for å redusere utslippene fra sektoren. NITO mener at dersom man skal realisere disse ambisjonene er man avhengige av at flere ingeniører og teknologer velger å jobbe med samferdsel.

Drift og vedlikeholdsinnsatsen for vei og bane må styrkes

Til tross for stor satsning på samferdsel, er det i dag store vedlikeholdsetterslep innenfor vei og bane. Vedlikehold kan være vel så viktig å prioritere framfor nyinvesteringer, for å sikre næringsutvikling og framkommelighet til for eksempel utvinning av naturressurser og havbruksnæringen langs kysten. Et stort press på drifts- og vedlikeholdsbudsjetter gir dårligere trafiksikkerhet og framkommelighet, og har en negativ effekt på miljø og luftkvalitet. Det er dessuten kostbart å ta igjen store etterslep i stedet for å investere i drift og vedlikehold av infrastruktur underveis.

- NITO mener at det langsiktige perspektivet må fremheves i framtidig prosjektplanlegging og at det bør gjennomføres analyser av prosjektets totale levetidskostnader som også tar høyde for drift og vedlikehold for å sikre at det blir prioritert.

Teknologi

Det er også viktig for å oppnå nullvisjonen innenfor norsk samferdselssektor. Riktig valg av teknologi vil sikre bedre framkommelighet, redusere negative miljøkonsekvenser og sørge for at løsningene blir mer kostnadseffektive. Det er avgjørende at ingeniører og teknologer involveres i relevante beslutningsprosesser om prioriteringer innenfor samferdselssektoren.

Hybridfly og elektriske fly vil etter hvert kunne betjene innenlandstrafikken i Norge. Lufttrafikken forventes å bli mer autonom og vil i større grad benytte seg av intelligente automatiserte kontrollsystemer. Samtidig øker bruken av droner, og det er en økende interesse for større transportdroner. NITO mener at disse endringene krever nye kontrollsystemer og reguleringer på plass innenfor luftfartssektoren.

- NITO mener at regjeringen må videreføre og styrke ordningen med innovasjonssatsingen Pilot-T, som skal bidra til innovasjon med særlig fokus på transport, IKT og digitalisering.

Reduksjon av klimagassutslipp

Transportomfanget og bruk av transportmidler er forventet å øke i årene som kommer, samtidig som Norge skal redusere de totale klimagassutslippene med 40 prosent innen 2030. Det betyr at hele sektoren må omstilles til lavutslippssamfunn, samtidig som bruk og omfang av transport øker. NITO mener at hoveddelen av klimagassutslippene i samferdselssektoren må tas gjennom forbedring av transportmidler og drivstoff. For å få til dette mener NITO at:

- Satsing på elektrifisering av bilparken må videreføres, og innsatsen for å elektrifisere spesielt tungtransport og maritim transport må styrkes gjennom forskning og bevilgninger.
- Det må satses på alternative og miljøvennlige drivstoff som biogass, naturgass, hydrogen og hybride løsninger.
- Gods på vei må i større grad overføres til jernbane og sjø. Myndighetene må derfor øke satsingen, modernisere og vurdere videre utbygging av nødvendig infrastruktur.
- Det må legges bedre til rette for kollektivtransport, sykkel og gange i og mellom norske byer, i takt med forventet økende urbanisering.
- Omsetningskravet for bruk av bærekraftig biodrivstoff i veitransporten må økes for å fremme satsning på denne type teknologi.

Konkurransetsetting og reformer av sektoren

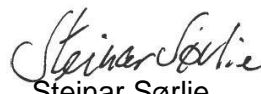
Store reformer har blitt gjennomført innenfor sektoren de siste årene. Et eksempel er etableringen av Nye veier, som har fått ansvar for utbygging av gitte veistrekninger. Et annet er den pågående omorganiseringen og konkurranseutsettingen innen banesektoren. Regionreformen overfører regional vegadministrasjon fra Statens Vegvesen til fylkeskommunene. Som en fagforening er NITO opptatt av å trygge medlemmenes arbeidsplasser. Vi registrerer at pågående reformer og utredninger skaper en del uro hos våre medlemmer, spesielt i Statens Vegvesen.

NITO er derfor kritiske til at Statens vegvesen omorganiseres og fragmenteres, uten at man kjenner konsekvensene. Både faglige begrunnelser og økonomiske konsekvenser mangler. Konsekvensene for trafikksikkerhet eller effektiv styring av samferdselsprosjektene er vurdert synes heller ikke vektlagt i vurderingene.

Eventuell konkurranseutsetting og privatisering av samferdselssektoren må ikke svekke utførelsen av samfunnspålagte oppgaver. NITO er bekymret for at konkurranseutsetting vil gå på bekostning av viktige sikkerhets- og beredskapsfunksjoner samt lønns- og arbeidsvilkår. Det kan også bidra til å forsterke konkurransen om tilgang til fagkompetanse i staten. Vi mener det er viktig å bevare ingeniørkompetanse i staten for å sørge for at kravet til kvalitet og omfang ivaretas på en tilfredsstillende måte. Ved omorganisering og konkurranseutsetting i sektoren mener NITO at reglene om virksomhetsoverdragelse må legges til grunn. NITO støtter forslaget om en egen overføringslov som sikrer ansatte rett til fortsatt ansettelse hos ny arbeidsgiver.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær